ระเบียบทางการเมือง (Political Order): เปรียบเทียบแนวคิดของ Huntington และ Fukuyama

วรวุฒิ จำลองนาค[1]

Worrawoot Jumlongnark[2]

ความนำ

เสถียรภาพทางการเมือง เป็นประเด็นสำคัญที่นักรัฐศาสตร์ให้ความสนใจมาโดยตลอด มีหนังสือสองเล่มที่โดดเด่นและนำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจในประเด็นนี้ ก็คือหนังสือ Political Order in Changing Societies (1968) ซึ่งเขียนโดย Samuel P. Huntington และ หนังสือ Political Order and Political Decay (2014) ซึ่งเขียนโดย Francis Fukuyama ซึ่งเป็นนักรัฐศาสตร์ชาวอเมริกันที่มีชื่อเสียงทั้งคู่ หนังสือทั้งสองเล่มนี้ต่างให้ความสำคัญกับเสถียรภาพทางการเมืองและการสร้างระเบียบทางการเมือง แต่มีมุมมอง ช่วงเวลา และประเด็นหลักที่แตกต่างกัน บทความนี้มุ่งเปรียบเทียบแนวคิดหลักของหนังสือทั้งสองเล่ม เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจประเด็นเสถียรภาพทางการเมืองอย่างถ่องแท้ และเห็นภาพรวมของแนวคิดที่หลากหลายในประเด็นนี้ โดยบทความนี้จะแบ่งการนำเสนอออกเป็นสามส่วน คือ สองส่วนแรกจะสรุปประเด็นสำคัญของหนังสือทั้งสองเล่มและส่วนที่สามจะเป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของแนวคิดของหนังสือทั้งสองเล่ม

1. ประเด็นสำคัญในหนังสือ "Political Order in Changing Societies" ของ Samuel Huntington

หนังสือ "Political Order in Changing Societies" เขียนโดย Samuel P. Huntington นักรัฐศาสตร์ชาวอเมริกัน ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี 1968 เนื้อหาหลักของหนังสือ มุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ในสังคมที่กำลังพัฒนา Huntington เริ่มต้นด้วยการนิยาม "การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง" ว่าเป็นกระบวนการที่สถาบันทางการเมืองที่มีอยู่ สูญเสียความชอบธรรมและประสิทธิภาพในการจัดการกับปัญหาและความต้องการใหม่ ๆ ของสังคม

เขาเสนอว่า การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง มักเกิดขึ้นในสังคมที่กำลังพัฒนา เมื่อสังคมเหล่านี้เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว เช่น การขยายตัวของเมือง การเติบโตของประชากร การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม และการเข้าถึงการศึกษา การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ส่งผลให้เกิดกลุ่มชนชั้นใหม่ ความต้องการใหม่ ๆ และความขัดแย้งใหม่ ๆ เกิดขึ้น สถาบันทางการเมืองแบบดั้งเดิมที่เคยมีอำนาจควบคุมสังคม อาจไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการใหม่ ๆ เหล่านี้ได้

Huntington แบ่งประเภทของการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

[1] วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

[2] College of Politics and Governance, Mahasarakham University

1. การปฏิวัติ: เป็นการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่รุนแรงและรวดเร็ว มักนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเมืองและสังคมอย่างมีนัยสำคัญ

2. การปฏิรูป: เป็นการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่ค่อยเป็นค่อยไป มักเกิดขึ้นภายในกรอบของระบอบการปกครองที่มีอยู่

3. การผุกร่อนทางการเมือง: เป็นสถานการณ์ที่สถาบันทางการเมืองสูญเสียความชอบธรรม ประสิทธิภาพ และความสามารถในการจัดการกับปัญหาของสังคม

Huntington ชี้ให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง มักนำไปสู่ความไม่มั่นคงทางการเมือง ความรุนแรง และความวุ่นวาย เขาเสนอว่า ประเทศที่กำลังพัฒนา จำเป็นต้องสร้าง "ระเบียบทางการเมือง" ใหม่ ที่มีความมั่นคง ประสิทธิภาพ และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมได้

ระเบียบทางการเมือง นี้ ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. สถาบันทางการเมืองที่มีประสิทธิภาพ: สถาบันเหล่านี้ ควรมีความสามารถในการจัดการกับปัญหาของสังคม

2. วัฒนธรรมทางการเมืองที่เข้มแข็ง: วัฒนธรรมทางการเมือง ควรส่งเสริมค่านิยม เช่น ความรักชาติ ความรับผิดชอบ และความเคารพต่อกฎหมาย

3. การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่กว้างขวาง: ประชาชน ควรมีโอกาสมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง

Huntington สรุปว่า อนาคตของประเทศที่กำลังพัฒนา ขึ้นอยู่กับความสามารถในการสร้าง "ระเบียบทางการเมือง" ใหม่ ที่มีความมั่นคง ประสิทธิภาพ และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมได้

2. ประเด็นสำคัญในหนังสือ Political Order and Political Decay ของ Francis Fukuyama

หนังสือ Political Order and Political Decay: From the Industrial Revolution to the Globalisation of Democracy ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี 2014 เขียนโดย Francis Fukuyama นักรัฐศาสตร์การเมืองชาวอเมริกัน เนื้อหาหลักของหนังสือ มุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อเสถียรภาพและความเสื่อมโทรมของระบอบการปกครอง

Fukuyama เริ่มต้นด้วยการอธิบายถึงวิวัฒนาการของระบอบการปกครองในประวัติศาสตร์ เขาเสนอว่า ประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการปกครองที่ดีที่สุด เพราะว่าประชาธิปไตยส่งเสริมเสรีภาพ สิทธิมนุษยชน และความเจริญรุ่งเรือง อย่างไรก็ตาม Fukuyama ชี้ให้เห็นว่า ประชาธิปไตยก็มีความเปราะบางเช่นกัน ประชาธิปไตยอาจเสื่อมโทรมและล่มสลายได้ ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความเสื่อมโทรมของประชาธิปไตย Fukuyama ระบุไว้ดังนี้

1. การล้มเหลวของรัฐ: ประชาธิปไตยที่ประสบความสำเร็จ จำเป็นต้องมีรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพ รัฐบาลที่ไร้ประสิทธิภาพ หมายถึง รัฐบาลที่ไม่สามารถจัดการกับปัญหาของสังคม เช่น ความยากจน อาชญากรรม และการทุจริต

2. การขาดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: ประชาธิปไตย จำเป็นต้องมีประชาชนที่มีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง ประชาชนที่เฉื่อยชา ไม่สนใจการเมือง ส่งผลต่อความเสื่อมโทรมของประชาธิปไตย

3. การแบ่งแยกทางสังคม: ประชาธิปไตยที่ประสบความสำเร็จ จำเป็นต้องมีสังคมที่มีการรวมตัวกันที่ประสานสอดคล้องกัน (cohesion) สังคมที่มีความแตกแยก นำไปสู่ความขัดแย้งและความรุนแรง ซึ่งส่งผลต่อความเสื่อมโทรมของประชาธิปไตย

4. การขึ้นสู่อำนาจของกลุ่มหัวรุนแรง: ประชาธิปไตย อาจถูกคุกคามจากกลุ่มหัวรุนแรง กลุ่มหัวรุนแรงอาจพยายามโค่นล้มระบอบประชาธิปไตย และสถาปนาระบอบเผด็จการ

Fukuyama วิเคราะห์ตัวอย่างของประเทศที่เผชิญกับปัญหาการเสื่อมโทรมทางการเมือง เช่น สหรัฐอเมริกา อิตาลี และญี่ปุ่น

ตัวอย่างกรณีศึกษาประเทศสหรัฐอเมริกา

Fukuyama ชี้ให้เห็นว่า สหรัฐอเมริกา กำลังเผชิญกับปัญหาการเสื่อมโทรมทางการเมือง ตัวอย่างของปัญหาเหล่านี้ ได้แก่

1. การแบ่งแยกทางการเมือง: พรรคการเมืองสองพรรคใหญ่ของสหรัฐอเมริกา มีแนวคิดและนโยบายที่แตกต่างกันอย่างมาก ความแตกแยกทางการเมือง ส่งผลต่อความสามารถของรัฐบาลในการทำงาน

2. ความขัดแย้งทางวัฒนธรรม: สหรัฐอเมริกา เป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความขัดแย้งทางวัฒนธรรม นำไปสู่ความตึงเครียดและความรุนแรง

3. การลดลงของความไว้วางใจในสถาบันทางการเมือง: ประชาชนชาวอเมริกัน สูญเสียความไว้วางใจในสถาบันทางการเมือง เช่น รัฐสภา ศาล และองค์กรตำรวจ

Fukuyama เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการเสื่อมโทรมทางการเมือง ดังนี้

1. การปฏิรูปรัฐบาล: รัฐบาลจำเป็นต้องมีประสิทธิภาพและโปร่งใสมากขึ้น

2. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน: ประชาชนควรมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองมากขึ้น

3. การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม: รัฐบาลควรลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

4. การต่อสู้กับกลุ่มหัวรุนแรง: รัฐบาลควรต่อสู้กับกลุ่มหัวรุนแรงอย่างจริงจัง

กล่าวโดยสรุป **Fukuyama** เสนอว่า ประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการปกครองที่ดีที่สุด แต่ประชาธิปไตยก็มีความเปราะบาง มีปัจจัยหลายประการที่ส่งผลต่อเสถียรภาพและความเสื่อมโทรมของระบอบการปกครอง หนังสือ "**Political Order and Political Decay**" เป็นหนังสือที่มีเนื้อหาเข้มข้น ให้ความรู้และข้อคิดมากมาย หนังสือเล่มนี้เหมาะสำหรับผู้ที่สนใจเรื่องการเมือง รัฐศาสตร์ และความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับรัฐบาล

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของแนวคิด Huntington และ Fukuyama

หนังสือ Political Order in Changing Societies เขียนโดย Samuel P. Huntington ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี 1968 มุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ในสังคมที่กำลังพัฒนา ส่วนหนังสือ Political Order and Political Decay เขียนโดย Francis Fukuyama ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี 2014 มุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อเสถียรภาพและความเสื่อมโทรมของระบอบการปกครอง ความแตกต่างของแนวคิดหลักของหนังสือทั้งสองเล่มนี้สามารถสรุปความได้ตามตาราง 1

ตาราง 1 ความแตกต่างที่สำคัญระหว่างหนังสือทั้งสองเล่มมีดังนี้

ประเด็น	Political Order in Changing Societies	Political Order and Political Decay
มุมมอง	มุ่งเน้นไปที่สังคมที่กำลังพัฒนา	มุ่งเน้นไปที่สังคมทั่วไป
ช่วงเวลา	มุ่งเน้นไปที่ช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2	มุ่งเน้นไปที่ช่วงปลายศตวรรษที่ 20 และต้นศตวรรษที่ 21
ประเด็นหลัก	ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและเสถียรภาพทางการเมือง	ปัจจัยที่ส่งผลต่อเสถียรภาพและความเสื่อมโทรมของระบอบการปกครอง
แนวทางแก้ไข	สร้าง "ระเบียบทางการเมือง" ใหม่ที่มีประสิทธิภาพ	ปฏิรูปรัฐบาล ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และต่อสู้กับกลุ่มหัวรุนแรง

หนังสือ Political Order in Changing Societies และ Political Order and Political Decay ต่างก็วิเคราะห์ประเด็นเกี่ยวกับเสถียรภาพทางการเมือง แต่ทั้งสองหนังสือมีมุมมอง ช่วงเวลา และประเด็นหลักที่

แตกต่างกัน หนังสือ Political Order in Changing Societies เหมาะสำหรับผู้ที่สนใจเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในสังคมที่กำลังพัฒนา ส่วนหนังสือ Political Order and Political Decay เหมาะสำหรับผู้ที่สนใจเรื่องเสถียรภาพและความเสื่อมโทรมของระบอบการปกครองทั่วไป

สรุป

หนังสือ "Political Order in Changing Societies" โดย Samuel P. Huntington และหนังสือ "Political Order and Political Decay" โดย Francis Fukuyama ต่างให้ความสำคัญกับเสถียรภาพทางการเมือง โดย Huntington มุ่งเน้นไปที่สังคมที่กำลังพัฒนา วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง เสนอแนวทางแก้ไขคือ การสร้าง "ระเบียบทางการเมือง" ใหม่ที่มีประสิทธิภาพ ส่วน Fukuyama มุ่งเน้นไปที่สังคมทั่วไป โดยวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อเสถียรภาพและความเสื่อมโทรมของระบอบการเมืองการปกครอง โดยเขาได้เสนอแนวทางแก้ไขคือ การปฏิรูปรัฐบาล ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและต่อสู้กับกลุ่มหัวรุนแรง แม้จะมีมุมมอง ช่วงเวลา และประเด็นหลักที่แตกต่างกัน แต่หนังสือทั้งสองเล่มนี้ล้วนให้ความรู้และข้อคิดเกี่ยวกับเสถียรภาพทางการเมือง เหมาะสำหรับผู้ที่สนใจเรื่องการเมือง รัฐศาสตร์ และความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับรัฐบาล

เอกสารอ้างอิง

Fukuyama, F. (2014). *Political order and political decay: From the Industrial Revolution to the globalization of democracy*. New York: Farrar, Straus and Giroux.

Huntington, Samuel P. (1968). *Political order in changing societies*. New Haven: Yale University Press.